

KÜRESEL KRİZ VE MADENCİLİK SEKTÖRÜ

Murat GÜNGÖRMÜŞ
Öğrenci Üye

Yaklaşık olarak on beş ay önce başlayan ve finans sektöründe hizmet veren bir Amerikan şirketinin iflas etmesiyle patlak veren kriz gün geçtikçe derinleşmiş, finans sektöründen reel sektöre sıçrayıp dünya çapında küresel bir krize neden olmuştur.

Dünya tarihine bakıldığında buna benzer birçok kriz döneminin yaşandığı ve bu krizlerin önüne geçebilmek için doğru çözümlerin üretilmediği bugünkü durumdan da rahatlıkla anlaşılmaktadır. Eğer bu tür krizlerin kaynağını öğrenmek ve bu soruna yönelik çözümler üretmek isteniyorsa dünya tarihini biraz irdelemek ve bu irdelemeyi tarihsel akış içinde yapmak yeterli olacaktır.

16. ve 17. yy.lar sonları, insanlığın bilim ve teknikten uzak olduğu, üretim tarzını feodal yapının belirlediği ortaçağ karanlığı... Bu dönemde her şey aristokrasi sınıfı ve din adamlarının amaçlarına göre şekilleniyordu. Bilimle uğraşmak, yeni şeyler üretmek yasak ve cezası her zaman ölümle sonuçlanıyordu. Bilim ve tekniğin ilerlemesi, özgürce gelişmesi feodal sistemin sürdürülmesi ile bağdaşmaz hale gelmişti. Öyleyse feodal sistem yıkılmalıydı... 1789 yılında gerçekleşen Fransız İhtilali ve ondan sonraki süreçte gelişen halk ayaklanmaları feodal sistemi yıkmakla birlikte, bu yıkıntıların arasından yeni bir sınıfın, yeni bir toplumun doğmasını sağlamıştır. Bu sınıfla birlikte her geçen gün bilim ve teknikte yeni buluşlar yapı-

yor, sanayi alanında hızla büyümeler gerçekleşiyordu. Birkaç işçinin çalıştığı küçük işletmeler, yüzlerce binlerce emekçinin çalıştığı fabrikalar tarafından yutuluyordu.

Bu dönem, kapitalizmin üretici güçleri geliştirdiği, burjuva anlamında refah sağladığı, kapitalizmin gürbüzleştiği bir evreydi. Fakat kapitalizm bir yandan yükselirken öte yandan hızla tekelleşmeye yöneliyordu. *"Kapitalist için rekabet teoriye göre güzel bir şeydi, ama kapitalistler uygulamanın teoriye uygun düşmediğini gördüler. Rekabetin kârı azalttığını birleşmenin ise kârı artırdığını gördüler."* 1873 yılında kapitalist üretim tarzından kaynaklanan kriz ve bu krizin peşi sıra gelen 1900–1903 yıllarında ki büyük buhran dönemleri serbest rekabet yerine tekelleşmeyi ve holdingleşmeyi getiriyordu.

Bundan sonraki süreçte tekelleşme büyük bir hız kazandı. Tek bir ulus bankası yerine dünya bankaları ortaya çıkıyordu. Artık rekabet, serbest ticaret bitmiş bunların yerini büyük tekeller almıştı. Üretim tarzı insanlığın yaşamsal ihtiyaçlarına göre değil, tekellerin kâr hırsına göre şekilleniyordu. Üretimdeki anarşi, üretim fazlalığına karşı arz-talepteki azlık, alım gücünün yetersizliği büyük bir çelişki yaratıyordu. Ve bunların doğal sonucu olarak dünya çapında sürekli krizler, ekonomik buhranlar baş gösteriyordu.

Bugünlerde yaşanan krize baktığımızda yukarıda anlattığımızdan hiçbir

farkı olmayan kapitalist üretim tarzından kaynaklı bir kriz olduğu rahatça anlaşılmaktadır.

Finans sektöründe başlayıp sanayi sektörüne sıçrayan kriz ülkemizde de kendini göstermeye başlamıştır. Türkiye İstatistik Kurumu 2008 Eylül ayı sanayi üretim endeksi sonuçlarını açıkladı. Sanayi üretimi bu Eylül ayında bir önceki yılın aynı ayına kıyasla % 5,5 azaldı. TÜİK verilerine göre bu yılın ilk dokuz aylık verilerine bakıldığında madencilik sektörü 7,1'lik artış gösterdi. Fakat geçen yılın aynı döneminde ise 11.4'lük bir yükselme göstermişti ve 2009-2010 yılında büyümenin ekisinin altında olabileceği söylendi. Son

bir yılda ABD deki pazar paylarını yaklaşık %60 oranında kaybeden maden ve doğal taş sektörü temsilcileri kriz nedeniyle geniş çaplı işten çıkarmaların başlayabileceğini duyurdu. İMMİB Başkanı Ali Kahyaoğlu'nun yapmış olduğu açıklamaya göre yılda 1,2 milyar dolarlık ihracat gerçekleştiren Türkiye maden sektörünün küresel kriz nedeniyle dar boğaza girdiğini belirterek hükümeti "acil önlem alın" çağrısı yaptı.

Görüldüğü gibi sorunun kaynağı açık bir şekilde ortada olup çözüm yolu ise tek bir yoldan geçmektedir, önemli olan bu yolu bulmak ve kararlı bir şekilde bu yolda ilerlemektir...

ÖĞRENCİ TEMSİLCİLERİ DANIŞMA KURULU TOPLANTISI YAPILDI

Maden Mühendisleri Odası Öğrenci Temsilcileri Danışma Kurulu Toplantısı, 1 KASIM 2008 tarihinde Oda merkezinde, 7-8 Mart 2008 tarihlerinde İzmir de gerçekleştirilecek Maden Mühendisliği Öğrenci Kurultayı'na yönelik hazırlık çalışmalarını değerlendirilmesi gündemi ile toplandı. Toplantıya Öğrenci Kurultayı Yürütme Kurulu Üyesi ve Genel Mer-

kez Yönetim Kurulu Üyesi Cemalettin SAĞTEKİN, Zonguldak Şubesi Yönetim Kurulu üyesi Cüneyd YAMUDİ, İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Ceren ŞAHİN ve Adana Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet YILMAZ ile üniversite öğrenci temsilcileri;

Caner ÇELİK (ODTÜ), Mehmet LÜTFİ TURAN (OSMANGAZİ), Ahmet ARDA SAYIN (CUMHURİYET), Cem LAFCI (HACETTEPE), Mehmet MAKAR (KARAEMLAS), Gökhan SARAL (DOKUZ EYLÜL), Umur ATLIHAN (ÇUKUROVA), Recep KOÇOĞLU (İNÖNÜ), Uğurcan BAYER (HACETTEPE), Çağdaş KARAKUŞ (ODTÜ), Yiğit ÇANKAYA (HACETTEPE), Elif TORUN (ODTÜ), Ragıp VAROL (ODTÜ), Tuğba İŞİL YILDIRGAN (DİCLE), Çimen DAĞLI (DİCLE) katılmışlardır.

Bu toplantıda 8 Üniversitemizin temsil edilmiştir. Diğer Üniversite temsilcilerinin katılmadıkları için düşüncelerini yazılı olarak bildirmişlerdir.